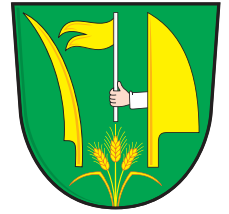

Tovéřský ZPRAVODAJ

ročník XXX | číslo 2 | listopad 2024

občasník obecního úřadu

Úvodní slovo Starosty

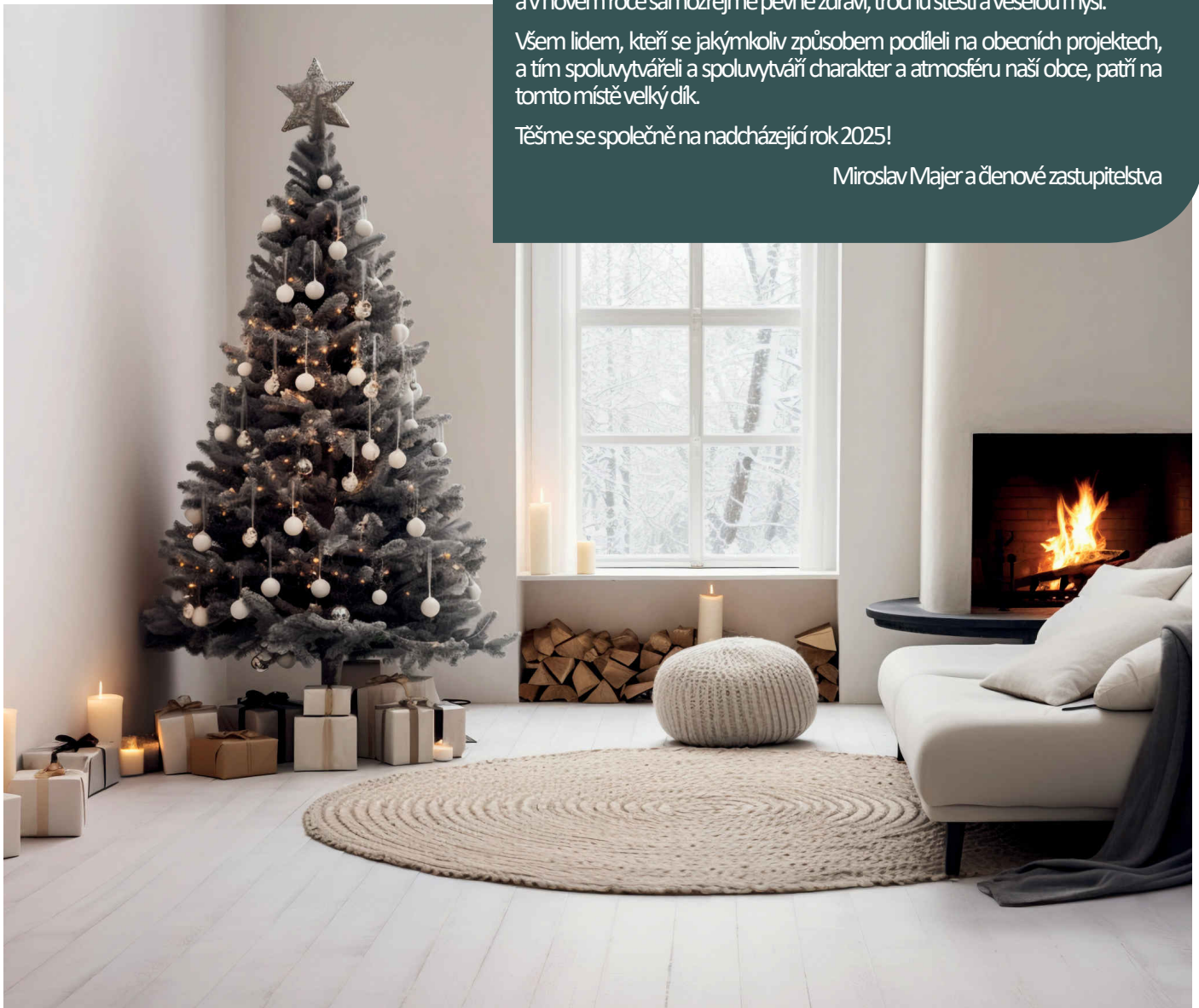
Milí spoluobčané,

vstupujeme do adventního období, které je nejen časem očekávání, ale také chvílí k zamyšlení, odpočinku a radosti. Advent nám přináší příležitost zpomalit, zastavit se a vychutnat si klidné chvíle s našimi blízkými. A to je přesně to, oč tu běží: uvědomit si, jak je důležité věnovat pozornost tomu, co nás obklopuje, a jak cenné jsou malé okamžiky štěstí. Proto Vám jménem celého zastupitelstva obce přeji, aby jste letošní vánoční svátky prožili v klidu a pohodě a v novém roce samozřejmě pevně zdraví, trochu štěstí a veselou mysl.

Všem lidem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na obecních projektech, a tím spoluvytvářeli a spoluvytváří charakter a atmosféru naší obce, patří na tomto místě velký dík.

Těšme se společně na nadcházející rok 2025!

Miroslav Majer a členové zastupitelstva

Zpravodaj vydává pro svou interní potřebu obec Tovéř, č.p. 18, PSČ 783 16, IČ: 00635626, Ev.č. MK ČR E 21473
Redakční zpracování: Eva Hudcová, Jana Maderová. Příspěvky jsou redakčně upravovány.

Do tohoto čísla přispěli:

Miroslav Majer, Milena Dosoudilová, Eva Hudcová, Jana Maderová, Josef Majer, Miroslava Hilšerová,
Jana Kráčmarová

CO SE UDÁLO V POSLEDNÍCH MĚSÍCÍCH

DĚTSKÝ DEN A HOKEJOVÉ ZLATO

V neděli 26. května se naše malebná obec Tověř proměnila v místo plné smíchu a radosti. Aby ne, když se na Kolibě konal oblíbený dětský den! V nádherném počasí akce přilákala nejen místní obyvatele, ale také návštěvníky z okolí.

Pro děti byla připravena celá plejáda soutěží, her a kreativních dílniček, kde si mohly vyrobit vlastní výrobky a ukázat své dovednosti. O zábavu plnou písniček, tancování a soutěží se postarala skvělá a osvědčená firma Ivo Opletala, jejíž energičtí animátoři dokázali rozproudřit skvělou náladu. Malování na obličej nebo skákací hrad představovaly další z lákadel, které děti nadšeně využily.

Dětský den na Kolibě se opět potvrdil jako skvělá příležitost k setkání a sdílení radosti. Všichni, kteří se podíleli na organizaci této akce, aby vytvořili nezapomenutelný zážitek pro naše nejmenší, si zaslouží obrovské poděkování.

Večer se konal poslední rozhodující zápas mistrovství světa v ledním hokeji mužů a česká reprezentace měla před sebou šanci na historické vítězství. Tověřský kulturní sál se dlouho před vysíláním zaplnil místními fanoušky všech generací. Když český tým vstřelil první gól, v sále propukl jásot a s každým dalším pukem ve švýcarské brance euforie rostla. Atmosféra byla elektrizující, a když český tým porazil Švýcarsko, sál explodoval v obrovském aplausu. Český hokejový tým přinesl domů po čtrnáctiletém čekání zlatý pohár. Poprvé v historii zvítězil samostatný národní tým Česka na domácím mistrovství světa, což bylo po 39 letech pro naši zemi historickým triumfem. Úžasný úspěch spojil nejen naši obec, ale celý český národ v jedinečný okamžik radosti a hrdosti. Dětský den na Kolibě se tak stal nezapomenutelným víkendem, který nás nejen pobavil, ale také sjednotil při oslavě sportovního úspěchu, a den 26. května 2024 se stal dnem zpečetěným zlatem.

Eva Hudcová

TOVĚŘSKÉ HODY

Jako již tradičně je 5. červenec každého roku zasvěcen svátku naší obce – tověřským hodům.

Program začal v 10 hodin mší svatou na návsi u kapličky, kterou celebroidal otec Vojtěch z dolanské farnosti. Na návsi a po celé obci pak k poslechu zahrála dechová kapela Dolanka. Odpolední program patřil dětem, které si mohly vybrat, jestli půjdou na kolotoče, nebo se zúčastní kouzelnické show v podání pana Milana Skržka.

V poslední době se stalo tradicí vrátit se k tradičnímu zábavě a občerstvení, které od nepaměti vždy doprovázely hodové slavnosti, tedy tomboly a pečeným makrelám. Posledních pár let je v tomto ohledu obec zcela samostatná a občerstvení si zajišťuje vlastními silami z řad dobrovolníků, za což jim patří velký dík. Celkovou pohodu dokreslovala cimbálová muzika skupiny Čelad'.

A pokud tyto hody byly v něčem opravdu jiné a výjimečné, tak to bylo uskutečnění výstavy obrazů tověřského malíře, pana Františka Šnajdra, který by v tomto roce slavil sto desáté výročí narození. Velké poděkování patří hlavní organizátorce této výstavy, zastupitelce obce, paní Janě Maderové, a kurátorce výstavy paní Veronice Jurečkové, a samozřejmě všem domácnostem, které poskytly k zapůjčení více než 50 obrazů pana Šnajdra.

Večer pak byl ve znamení vystoupení acoustic-rockové kapely Free Fallin', která skvěle hrála k tanci i poslechu a zakončila letošní hody před půlnocí.

Miroslav Majer

VÝSTAVA 110 LET FRANTIŠKA ŠNAJDRA V TOVĚŘI

Myšlenka spojení sil obyvatel Tověře při realizaci výstavy se zrodila u příležitosti 110. výročí narození významného tověřského rodáka malíře Františka Šnajdra. Ten dokázal v průběhu svého dlouhého života vytvořit nespočet nezapomenutelných uměleckých děl, která po dlouhá léta zdobí stěny mnoha - nejen - tověřských domácností.

Samotná komunitní akce začala posledním květnovým dnem, kdy bylo vydáno jarní číslo tověřského zpravodaje, které informovalo o pořádání výstavy společně s výzvou občanům k zapůjčení obrazů pro tyto účely. Obyvatelé obce se zapojili téměř okamžitě. Obecní e-mail zaplnily zprávy nadšených obyvatel společně se seznamem děl, která byli připraveni velmi ochotně na výstavu zapůjčit. Velmi rychle jsme pochopili, že tento počín dalece přesáhne naše představy, a že samotná výstava nebude jen o tom vystavit shromážděné obrazy, ale především o silném příběhu každého díla a vzpomínce na osobnost Františka Šnajdra samotného. Během měsíce června jsme vytvořili podrobný katalog, který dokumentuje všechna zapůjčená díla (vlastník, téma, datace, rozměr). V týdnu od 1. 7. 2024 začali obyvatelé nosit obrazy na obecní úřad. Každý z nich připojil osobní vzpomínku a příběh o tom, jak obraz získal a jak dobře pana Šnajdra znal. Samotná instalace výstavy začala 3. 7. 2024 v sále Kulturního domu v Tověři. Pro instalaci více než padesáti zapůjčených uměleckých děl bylo nutné postavit konstrukci lešení a vytvořit improvizované, ale reprezentativní výstavní prostory. Dne 4. 7. 2024 začal maraton třídění jednotlivých děl podle tématu, stylu a datace jejich vzniku. S tímto složitým úkolem obci pomáhala historička umění Mgr. Veronika Jurečková, bez které by nebylo možné tento úkol zodpovědně splnit. Samotné instalace se zúčastnilo několik oslovených pomocníků z řad obyvatel, kteří pomáhali s věšením obrazů v improvizované galerii a s přípravou výstavních stolů. Pro vyhotovení fotografické dokumentace všech uměleckých děl před instalací jsme oslovili profesionálního fotografa Jakuba Wittku. Díky těmto snímkům bude možné vytvořit katalog z výstavy profesionální úrovně.

Odpoledne 5. 7. 2024 v 15:30 byla za účasti dojatých synů pana Františka Šnajdra Miroslava a Františka a vnuka Miroslava výstava zahájena vernisáží, které byly svědky desítky obyvatel Tověře a okolních obcí. Výstava byla součástí programu tověřských hodů a nejen díky tomu ji navštívilo v průběhu pěti hodin odhadem kolem dvou set návštěvníků. Výstavou se nám podařilo probudit hluboké vzpomínky na původní podobu obce a její okolí, ale i na životní příběhy spojené s malířem a fotografem Františkem Šnajdrem, který patřil k významným osobnostem obce nejen pro své umění, ale především pro svůj přínos k chodu obce a jejího komunitního života. Mnozí obyvatelé nás již v průběhu výstavy informovali o tom, že i oni samotní vlastní mnohá umělecká díla, která by v případě opakování akce podobného typu rádi zapůjčili. Atmosféru a průběh vernisáže zachytil svým fotoaparátem opět Jakub Wittka.

S ohledem na náročnost samotné přípravy a unikátnost výstavy jsme se rozhodli prodloužit ji do středy 10. 7. 2024 a v čase vždy od 15:00 do 18:00 jsme „galerii“ zpřístupnili. Výstavní prostor bylo pro tyto účely nutné hlídat. Tohoto úkolu se důstojně zhostila paní Zdeňka Markvartová a my jí za to děkujeme.

Díky nastřádanému obrazovému materiálu budeme schopni vytvořit katalog zapůjčených děl společně s fotodokumentací z vernisáže, který učiní akci nezapomenutelnou. Katalog bude možné zakoupit na obecním úřadě od ledna 2025.

Jana Maderová

FRANTIŠEK ŠNAJDR - MALÍŘ Z TOVĚŘE

- Narodil se 1. 9. 1914 v Tověři u Olomouce,
- 1930 se začíná vážně zajímat o fotografii,
- 1933 těžký úraz obou rukou u firmy Baťa ve Zlíně jej vyřazuje z aktivního života, přichází řada bolestivých operací - učí se znova psát a posléze kreslit a malovat protézami,
- začíná soukromě studovat umění a první práce nesou datum 1937,
- 1941-1942 vystavuje samostatně i na společných výstavách - vítězí nad těžkou osobní tragédií,
- 1943-1947 člen profesionální Skupiny olomouckých výtvarníků díky svým kvalitám,
- 1947-1949 člen Skupiny moravských výtvarníků v Olomouci a významného brněnského Bloku,
- 1949 spolky rozpuštěny 1949-1971; člen Svazu československých výtvarných umělců - 1971 svaz znovu rozpuštěn
- 1971-1991 člen Českého fondu výtvarných umění,
- 1984 kandidát a zakrátko člen Svazu českých a výtvarných umělců,
- 1986 ztrácí velkou životní oporu, umírá mu žena Marie,
- 1989-2001 člen Unie výtvarných umělců Olomoucka,
- po celý život se jako významný moravský krajinář věnuje kresbě i malbě (akvarel, tempera, olejová tempera, olej...). Fotografuje,
- uspořádal 32 samostatných výstav, na dalších společných instalacích se setkával s ostatními významnými umělci (např. se sochařem Makovským, malířem Svolským.), jeho práce jsou součástí soukromých i významných galerijních sbírek u nás i v zahraničí,
- zemřel po dlouhém a nesmírně plodném životě 12. 5. 2001.

Z POHÁDKY DO POHÁDKY V TOVĚŘI

Letošní ročník Pohádkového lesa v Tověři se konal v sobotu 7. září 2024 a počasí ten den bylo vsuktku prémiové. Na malé i větší návštěvníky čekalo sedm kouzelných zastavení, na kterých děti přivítali oblíbené postavy a hrdinové z klasických i moderních pohádek.

Inovativního ducha vnesli do tradičních pohádek svou scénkou inspirující se myšlenkovým a emotivním světem moderního příběhu „V hlavě“ Andrejka Petříková, Verunka Vitoulová, Tereška Pazdarová, Dušan Unzeitig a Ondra Pospíšil. Zástupci mladé generace provedli děti na prvním stanovišti světem pocitů a nechali je pocítit různé emoce na vlastní kůži.

Na druhém zastavení se rozprostíral pohádkový svět Rumcajse a Cipíska, skvěle ztvárněným Petrem a Křištofem Bryksovými, kteří navodili atmosféru jičínských lesů plnou zábavy, ale i adrenalinu při hlučném odstřelování draka dělem. Rány byly slyšet v širokém okolí!

Na třetím stanovišti inspirovaném pohádkou „Ať žijí duchové“ tým Marušky Majerové, Marušky Brykové, Míši Eggové a Moniky Podlasové přivedl k životu kouzelný svět duchů a starobylého hradu.

Další na řadě byla Popletená pohádka, která prověřila znalosti dětí různých pohádkových příběhů. Herecké kvarteto Mirka Petříková, Lenka Novotná, Andrejka Novotná a Tom Petřík s úsměvem sledovali, jak děti rozmotávaly zašmodrchané klubíčko spleteného pohádkového světa.

Na stanovišti u rybníka zase Eva Sanetrníková, Eva Hudcová, Hanka Heitlová a Zuzka Borůvková s dětmi Emičkou, Tereškou a Tomíkem připravily poučný příběh o proradných hamižných rádcích, odvážném loupežníkovi i spravedlivém králi na motivy pohádky Tajemství staré bambitky.

Pomoc dětí se velmi hodila Phineasi a Ferbovi při nápravě nezdařených laboratorních pokusů.

Na konci pohádkového putování čekala na děti slavná a oblíbená pohádka Mrazík se spoustou vtipných momentů i excelentních hereckých výkonů týmu ve složení Petr Podlas, Petr Chládek, Miroslav Majer a Karel Bryks.

V cíli čekaly na děti odměny za úspěšné zdolání celé pohádkové cesty. Tím ale zábava rozhodně nekončila! Tověřští skauti si pod vedením Iva Hudce pro malé účastníky připravili řadu neotřelých a novátorských soutěží. Vysoutěžené žetony si děti s nadšením pospíchaly vyměnit za nějaký pěkný dárek do pohádkového obchůdku k dobrosrdečné bílé paní Renatce Hilšerové.

Nechybělo ani tradiční malování na obličej, které zajišťovala rodina Kalábova.

Zdrojem neutuchající radosti, dovádění a neohrožených útoků se stal také skákací hrad.

I letos se měly možnost kluci a holky v mini ZOO koutku pozdravit s morčátkem jménem Anabel a Gaga, zakrslíkem Elíkem, oslíkem Evičkou a poníkem Dorinkou, od jejich opatrovnic Lenky Chromčákové a Milušky Mikšíkové se o čtyřnohých kamarádech dozvědět spoustu zajímavostí.

O dostatek občerstvení a pitného režimu se po celou dobu konání akce se pečlivě staral cateringový tým ve složení Eva Pláničková, M. Kubáčová, Renata Pospíšilová a Kája Pospíšilová. Lahodné pokrmy připravili Ota Nesvatba, P. Černý, Jirka Vrtal a Petr Kořínek. Pivo a limonády měli pod palcem Standa Petřík, Ladislav Dosoudil a I. Nesvatbová. Pro ty, kteří měli žízeň u malého stanoviště U Skalky, byl připraven pivo-limo stánek Ladislava Dosoudila ml. Donášku občerstvení pro herecké týmy obětavě zajistili Jakub Sanetrník a Kryštof Heitl. Každý si přišel rozhodně na své, ať už měl chuť na něco sladkého či slaného.

Když se slunce začalo klonit k obzoru, unavené, ale spokojené děti se pomalu vracely domů s úsměvem na tváři a zážitky, které jim zůstanou ještě dlouho v paměti. Celý den byl plný radosti, smíchu a přátelské atmosféry, kterou si užívali jak malí, tak velcí.

Na organizaci a přípravách letošního ročníku Pohádkového lesa se podílelo více než 50 dobrovolníků! Jsme hrdí, že v naší obci dokážeme s naší velkou komunitní rodinou dlouhodobě zajišťovat pěkné a úspěšné akce, přičemž naší odměnou za odvedenou práci je šíření dobré nálady a upevňování sousedských vztahů. Obzvláště velkou radost máme z mladé generace, která letos plnohodnotně zažila dvě stanoviště.

Děkujeme všem organizátorům i návštěvníkům!

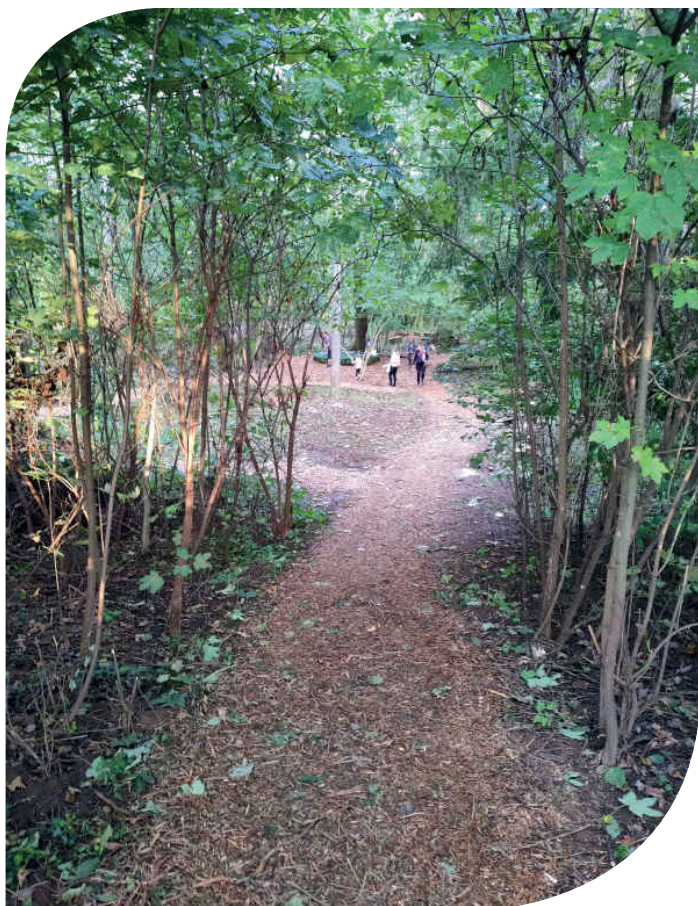
Eva Hudcová

TÁBOŘENÍ V CIHELNĚ

V posledním zářijovém vikendu, od pátku do neděle, se uskutečnila brigáda zaměřená na úklid a úpravu okolí „Cihelny“. Akce měla velký úspěch a provedená práce předčila očekávání. Za všechny tři dny se brigády zúčastnilo přes 50 lidí, většina z nich v sobotní státní svátek 28. září. Z neprostupné džungle se stalo pěkné prostranství s pohodlnou stezkou vedoucí k samotným břehům vodní plochy. Tam, kde před brigádou nebylo možné ani zahlédnout hladinu rybníka, již nyní sedí první rybáři, hlavně z řad dětí, a to je moc dobře. Nemá smysl popisovat vše, co se udělalo, je to prostě vidět. Dík patří všem, kteří se na kultivaci a přístupnosti prostoru podíleli, a to do posledního človíčka včetně obsluhy občerstvení, které je na takových akcích samozřejmostí. A ti, kteří se brigády nezúčastnili a chtěli by nasát příjemnou atmosféru pomoci, mohou přijít v březnu 2025, kdy budeme pokračovat. Těšíme se na vás!

Miroslav Majer

LETNÍ KINO V TOVĚŘI: DVA VEČERY SE STŘÍBRNÝM PLÁTNEM POD HVĚZDAMI

V pátek 9. srpna se v areálu Na Kolibě promítal zbrusu nový film Zahradníkův rok film Jiřího Havelky v hlavní roli s oblíbeným hercem Oldřichem Kaiserem, který klíčové postavě vtiskl díky skvělému hereckému výkonu až mrazivou autenticitu. Tragikomedie, která na ČSFD získala v diváckém hodnocení 70 %, je inspirována skutečným příběhem a stejnojmenným literárním dílem od Karla Čapka. Film tak spadá do kategorie „náročného diváka“ a v Tověři ho pod širým nebem shlédlo několik desítek návštěvníků, kteří měli možnost poněkud tíživou atmosféru firmu spláchnout či zajíst u osvědčeného a vždy spolehlivě zásobeného gastro-okénka.

Druhé promítání proběhlo v sobotu 24. srpna taktéž v areálu Na Kolibě. Kromě filmu se diváci mohli opět těšit na bohaté občerstvení, které bylo k dispozici rovněž od 17:00. Tentokrát měli milovníci kinematografie možnost zvolit si sami z nabídky pěti filmů a z jejich hlasování vyšla vítězně rodinná komedie Prázdniny s broučkem režiséra Jiřího Matouška pojednávající o tom, že když máme vedle sebe někoho, koho máme rádi, je úplně jedno, kde zrovna jsme, a že i cesta může být cíl. I když počasí promítání pod širým nebem více než přálo, zůstalo dost míst před plátnem neobsazených. Mnozí potenciální diváci trávili nejspíš prázdninový čas dobrodružným cestováním se svými broučky na vlastní kůži.

Eva Hudcová

HALLOWEENSKÉ TVOŘENÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Ve středu 30. října měly děti v základních školách ještě prázdniny, ale u nás ve školce se od rána až do pozdního odpoledne pilně pracovalo. Připravovali jsme s dětmi výzdobu na halloweenký průvod. Vyráběli jsme strašidelné sklenice, malovali duchy a strašidla a moc jsme se všichni těšili na odpoledne. Od 16 hodin byla totiž školka otevřená pro všechny, kteří měli zájem si společně vyrobit halloweenkou dýni, která druhý den měla ozdobit továřskou Skalku. A že těch zájemců teda bylo! Sešlo se nás v MŠ více než šedesát. Moc nás potěšilo, že se zpátky do školky vrátili spolu s rodiči i děti, které už dávno do školky nechodí. Panovala zde přátelská atmosféra provoněná vůní dětského punče, kávy a různých dobrot, které připravila školka i ochotní rodiče. Možná i to bylo jedním z důvodů, že se všem dýně povedly vyřezat. Některé byly strašidelné, některé rozesmáté, ale všechny moc krásné. Myslím, že si to všichni zúčastnění užili a doufám, že příští rok se nás sejde ještě víc.

Jana Kráčmarová

HALOWEENSKÝ PRŮVOD

Konečně nastal ten všemi dětmi očekávaný den. Ve čtvrtek 31. října v 16.30 hodin se na zahradě školky sešli nejenom děti z MŠ spolu se svými rodiči, ale také široká veřejnost. Společně jsme se pak vydali s rozsvícenými lampiony na továřskou Skalku. Zpočátku to vypadalo, že nás půjde jen menší skupinka, ale sotva jsme vyšli ze zahrady MŠ, začali se ze všech stran přidávat další a další lidé. Než jsme došli na Skalku, bylo nás okolo 150. Při příchodu na Skalku nás čekaly nejen rozsvícené dýně, ale také občerstvení v podobě dětského a dospěláckého punče připraveného personálem MŠ. Nechyběly také lavičky a ohniště se zásobou dřeva na opékání buřtů. Děti pověsily lampiony na připravenou šňůru, nasadily čelovky, rozsvítily baterky a začal rej po okolním lese. Dospělí opékali buřty, popíjeli punč, „poklábosili“ mezi sebou a kolem 19. hodiny postupně odcházeli i se svými nalezenými dětmi spokojeně domů. Celá akce se velmi povedla a přispěla k budování hezkých vzpomínek na společně strávený čas.

Děkuji Vám všem, kteří jste se jí zúčastnili, protože sebelépe připravená akce je bez lidí k ničemu.

Jana Kráčmarová

„IN VINO VERITAS“: VEČER PLNÝ VÍNA, HUDBY A PRAVDY

V sobotu 2. listopadu se v Kulturním domě v Tovéři konala oblíbená akce spojená s ochutnávkou vín z produkce Tomáše Hrubého z Tvrdomic. K poslechu a tanci hrála cimbálová muzika Čelad'. Vystoupení čtyř mladých muzikantů z Ostravy, kteří hráli i šlágry na přání, bylo podle slov místních milovníků vína naprosto senzační a vytvořilo nezapomenutelný zážitek.

„Byla to skvělá akce, jsem naprosto nadšená“ uvedla paní Miroslava Hilšerová. „Mladí muzikanti byli úžasní a víno výborné. Večer jsme si opravdu užili a jsme moc rádi, že jsme si degustaci v Tovéři nenechali ujít. Naši přátelé z Dolan tu byli také a byli moc spokojeni.“

Organizátoři akce připravili pro návštěvníky nejen bohatý výběr vín, ale také drobné občerstvení, které skvěle doplňovalo chuť vín.

V sobotu večer se v Tovéři ukázalo, že ve víně opravdu může být pravda. A tou pravdou bylo, že kombinace kvalitního vína, skvělé hudby a přátelské atmosféry je prostě neodolatelná.

Miroslava Hilšerová, Eva Hudcová

SÁZÍME STROMY: OBNOVA ZANIKLÉ CESTY SAMOTÍŠSKO-DOLANSKÉ

V sobotu 9. 11. jsme po dlouhých přípravách ve spolupráci s organizací Sázíme stromy, z. ú. vysadili nový remíz z Tovéře směrem na Dolany. Počasí bylo celý den jaksepatří podzimní, plné mlh a přizemních mrazíků. Možná právě díky nízké teplotě bylo pracovní tempo dobrovolníků z řad občanů obce při výsadbě 22 stromů (převážně lip velkolistých, hruškojeřábů, třešní a slivoní) a 436 keřů (hlohy, trnky, šípkové růže, svídy, klokočí, řešetláky, kaliny, meruzalky a jiné) tak svižné, že Daniele Krieglerové a kolegyním z organizace Sázíme stromy, z. ú. mizely květináče s keři pod rukama a stromy byly vysazeny snad rychleji, než jsme stihli jejich přesnou pozici vytyčit. V jednu hodinu odpoledne bylo vše vysazeno a my jsme se mohli jít s klidným svědomím zahřát starostovským gulášem na Kolibu. Pro ochranu nově vysazených keřů a stromů proti okusu bylo zapotřebí oplotit vysazené ostrovy 600 metry pletiva, které je podepřeno 200 dubovými kůly, pro jejichž zatlučení bylo zapotřebí hrubé síly továřských mužů. Celkový výsledek práce na pozemku délky 430 m byl viditelný až po několika dnech, kdy se konečně rozpustila mlha.

Díky úsilí všech zúčastněných se nám podařilo obnovit bývalou trasu cesty Samotíšsko-Dolanské a my věříme, že její existence bude dělat radost několika dalším generacím. Každý nově vysazený strom je pojmenován podle dětí, které s výsadbou pomáhaly nebo jim byl strom věnován nejbližšími. Jsme si zcela jisti, že ve stáří budou s láskou svým vnoučatům vyprávět o tom, že právě tento strom nese na břídlíkové destičce jejich jméno. Na jaře doplníme názvy všech vysazených keřů společně s informacemi o jejich vlastnostech. Chceme, aby byl remíz nejen krásný, ale i poučný a hlavně bezpečný. V závěru zimy stezku mezi oplocenkami podsejeme nízkovzrůstným lučním osivem. V tomto období bude trasa pro průchod dočasně uzavřena, aby mohla semínka v klidu vyklíčit.

Pokud jste tuto skvělou akci propásli, tak nezapomínejte. V jarních měsících umístíme na pozemek sud s vodou a několik konví, které umožní každému, kdo projeví zájem, o remíz pečovat.

Poděkování patří krajinářce paní Pavle Kašubové z Jívové, která navrhla mimořádně zajímavé řešení remízu, dále organizaci Sázíme stromy, z. ú. Daniele Krieglerové a jejímu týmu, Ondřeji a Františku Maderovým, kteří věnovali svůj osobní čas a techniku pro přípravu plochy před výsadbou, a v neposlední řadě mnoha malým i velkým dobrovolníkům z řad obyvatel obce, kteří odvedli naprosto neuvěřitelný kus práce při realizaci výsadby a při zajišťování nezbytné podpory. Poděkování patří i obci Dolany, která je spoluvlastníkem pozemku a k její realizaci svolila.

Jana Maderová

Výsadba všech stromů a keřů včetně kůlů a pletiva v hodnotě 185.000 Kč byla financována z daru nadace Caterpillar Foundation. Obec Tověř se na vzniku tohoto krásného záměru podílela drobným finančním příspěvkem ve výši 10.000 Kč.

ZÁSKOK V TOVĚŘI: OCHOTNICKÝ SOUBOR DOTEK VYPRODAL SÁL

Divadelní hry, které si dělají terč z lidské nedokonalosti a slabosti a nemilosrdně do něj vystřelují břitké šípy satirických replik, patřily k oblíbeným a hojně navštěvovaným už před dvěma tisíci lety. Že se člověk dokáže upřímně a od srdce zasmát sám sobě i v dnešní době považují za více než dobré znamení. Tověřáci i přespolní sousedé toho byli svědky v sobotu 23. listopadu při uvedení legendární hry *Záskok* geniálního Járy Cimrmana v naprosto strhujícím podání ochotnického souboru *Dotek*. *Záskok* je typickým příkladem cimrmanovského humoru, který kombinuje sofistikovanou hru se slovy i absurdní situace. Není tedy divu, že představení bylo beznadějně vyprodáno už několik dní před samotným uvedením a bezmála 200 návštěvníků (!) zaplnilo předsálí, sál i přilehlé galerie. Jestliže snad někteří diváci před začátkem představení hlavou nechali proklouznout vtíravou myšlenku na pohodlí a teplo domova, a právě běžící atraktivní pořad *Stardance pro Paraple* pod záštitou Zdeňka Svěráka, už po prvních minutách hry bylo jasné, že večerní program nemohli zvolit lépe.

Ačkoliv ve hře samotné jde o „amatérské herce“, kteří se snaží zvládnout chaos na jevišti, herci si představení nastudovali s profesionální precizností. *Dotek* – to je parta špičkových bavičů, a tak vtipné pointy se střídaly v rychlém sledu a jedna salva smíchu byla následována druhou. Ale *Záskok* není jenom o vtipu. Je to také hra o přátelství, o spolupráci a o tom, jak se vypořádat s nečekanými situacemi. Mohutný a dlouhý potlesk, při němž všichni návštěvníci do jednoho stáli, svědčil o tom, že *Dotek* se dotkl nejen jejich bránic, ale i srdcí.

Večer dostal další rozměr poté, co herci naložili kulisy do soudobé „kočovné káry“, zasedli ke stolu společně s hrstkou diváků a energicky roztančili struny na svých kytarách. Při výtečném občerstvení se zpívalo a povídalo do pozdních nočních hodin.

Úspěch a úžasná atmosféra sobotního představení posílila naše odhodlání divadelní večer s jiným divadelním kusem zase brzy zopakovat. A jak řekl Cimrman: „Překvapení se nekoná. My to hrajeme takhle vždycky.“ Pokud bude *Dotek* i nadále hrát tak skvěle, jedno je jisté – diváci přijdou a zábava bude zaručená!

Eva Hudcová

Hra *Záskok* patří k nejpobulárnějším kusům Divadla Járy Cimrmana. Autory jsou Zdeněk Svěrák a Ladislav Smoljak, jako spoluautor (resp. hlavní autor) je uváděn fiktivní český vynálezce, filosof a dramatik Jára Cimrman. Premiéra hry se odehrála 27. března 1994 v Žižkovském divadle T. G. Masaryka v Praze. V roce 1994 získal *Záskok* Cenu Alfréda Radoka za hru roku.

NA CO SE MŮŽEME TĚŠIT V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSÍCÍCH

KULTURNÍ PROGRAM

14. prosinec	PUNČOVÁNÍ NA KOLIBĚ
21. prosinec	PUNČOVÁNÍ NA KOLIBĚ
24. prosinec	BETLÉMSKÉ SVĚTLO
11. leden	TŘÍKRÁLOVÝ PUNČ NA KOLIBĚ
18. leden	OBCNÍ SPOLEČENSKÝ PLES
19. leden	DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL v KD
1. únor	SPOLEČENSKÝ PLES FARNOSTI DOLANY
2. únor	DĚTSKÝ MAŠKARNÍ PLES FARNOSTI DOLANY
8. únor	GULÁŠ FEST NA KOLIBĚ
březnová sobota	OBCNÍ BRIGÁDA v CIHELNĚ, JARNÍ ÚKLID
11. duben	RETRODISKOTÉKA

Tověřští skauti a skautky Vám přináší

BETLÉMSKÉ SVĚTLO

symbol míru, lásky, naděje a přátelství

Vneste světlo do svého domova
a přijďte si k nám do naší klubovny
naproti obchodu pro svůj plamínek

v úterý 24.12.2024
od 9:00 do 12:00

ať prozáří nejen váš domov!

SKAUT
Bene ambula
Tověř

To světlo ve tmě svítí a tma jej nepohltí. (J 1,5)

Z ČINNOSTI OBCNÍHO ZASTUPITELSTVA

Vážení občané, na tomto místě bychom Vás chtěli informovat o tom, co se událo a co se bude v blízké budoucnosti dít.

FINANČNÍ DAR

Obec schválila finanční pomoc ve výši 50.000 Kč obci Kobylá nad Vidnavkou, jíž z více než 80 % postihly zářijové povodně. Starosta obce a jeho nejbližší obec osobně navštívil a při pracovní brigádě pomohl při sanačních pracích na několika postižených domech.

REVITALIZACE RYBNÍKU

Správce dotačního programu MZE 129 490 „Podpora opatření na malých vodních nádržích a drobných vodních tocích – 3. etapa“, jehož cílem je výrazné zlepšení technického stavu malých vodních nádrží a toků, vydal prohlášení, že v současné době zůstává prioritou odstranění povodňových škod v zasažených oblastech ze září 2024, a proto nebude výzva pro příjem žádostí v nejbližší době vyhlášena. Z tohoto důvodu obec pozastavila projekt „Revitalizace rybníka“, jejíž I. etapa spočívá ve vypuštění rybníku s následným odbahněním, zpevněním břehů jak kamenivem, tak dubovými kůly, instalaci nového ventilu stavidla a vymýcení náletových dřevin. II. fází po napuštění rybníku bude výsadba nových rostlin. Celkové náklady jsou odhadovány ve výši do 2 mil. Kč. Před vypuštěním rybníka zajistí obec přes rybářský svaz výlov ryb, které budou s největší pravděpodobností vypuštěny do vodní plochy v Cihelně. Po dokončení revitalizace bude rybník znovu zarybněn. Obec bude situaci monitorovat a jakmile bude dotační výzva zveřejněna, podá žádost o dotaci.

OBCNÍ LES

Obec uvolnila v loňském i letošním roce investice do obnovy obecního lesa, která je nezbytná pro zachování biodiverzity, ochranu půdy a vody, zachování rázu krajiny a zmírnění dopadů "suchých" let i kůrovcové kalamity. V prosinci 2023 bylo proto v obecním lese vysázeno firmou Flor styl s.r.o. 7.300 stromků. V jarních měsících letošního roku se firma Josef Kolařík ujala vyřínání buřiny, instalace oplocenky a vysázela 1000 kusů dřevin. Na tyto práce navázala v těchto týdnech výsadbou dalších 1.500 kusů stromků. Celkové náklady na rekultivaci lesní plochy a obnovy porostu přesáhly 600.000 Kč. Věříme, že nově vysazený smíšený les, tvořený převážně dubem, bukem, borovicí a modřínem, bude skýtat příjemné zázemí generací naší a především generací budoucím.

NOVÁ KNIHOVNA - OBCNÍ DŮM

Zastupitelstvo projednalo možnost přemístění knihovny společně s expozicí hasičského sportu v Tověři do prostor klubovny hasičské zbrojnice s možným termínem realizace na konci roku 2025. Cílem projektu je zpřístupnění prostor a modernizace knihovny pro veřejnost a vytvoření komunitního prostoru, který bude naplňovat potřeby obyvatel obce v širokém spektru využití.

KLUBOVNA SKAUTSKÉHO ODDÍLU

Skautský oddíl bude mít od 1. ledna 2025 klubovnu v prostorách bývalého obecního úřadu tedy ve druhém nadzemním podlaží nad foyer kulturního domu.

SMÍŠENÁ STEZKA TOVĚŘ-SAMOTÍŠKY

V současnosti probíhá iniciativa obce ve věci výkupů nebo směn pozemků potřebných k realizaci smíšené stezky Tověř-Samotíšky. Všem majitelům pozemků byl zaslán návrh kupní/směnné smlouvy. V současné době je uzavřen výkup pozemku jednoho majitele a další jednání jsou na dobré cestě. Stezka je nadále prioritou zastupitelstva obce.

REKONSTRUKCE PÓDIA NA KOLIBĚ

V rámci postupné modernizace prostor kulturního areálu Na Kolibě proběhla letos rekonstrukce pódia. Původní podlaha pódia byla odstraněna a nahradila je nová, kvalitnější prkna z tlakově impregnované borovice. V rámci renovace došlo také ke snížení nosných pilířů, potažmo celkové výšky pódia, také bylo odstraněno původní schodiště, které bylo zrušeno ve prospěch praktičtějšího přístupu přímo od okénka s občerstvením. Výsledek rekonstrukce přinesl výrazné zvýšení estetiky celého prostoru. Díky úpravám je pódium nyní nejen příjemnější na pohled, ale také mnohem praktičtější pro pořádání různých kulturních akcí, což určitě ocení jak vystupující, tak návštěvníci. Návrh nové podoby pódia vzešel od architektky Jany Maderové, vlastní realizaci za notného využití fyzické síly provedl Petr Černý a jeho tým.

V drobných úpravách prostoru Na Kolibě budeme pokračovat i v následujícím období (např. oprava části střechy, výměna nefunkčních okapů apod.).

OBEC KRÁSNĚJŠÍ

Obec i nadále pokračuje ve výsadbě stromů, keřů a rostlin v intravilánu Tovéře. Koncem října vysázel pan Jakub Míča z Řídeče z iniciativy vedení obce do ostrůvků kolem kruhového objezdu na 1.150 tulipánů, 150 krokusů a 150 narcisů. Už se těšíme, až na jaře tyto plochy rozzáří stovky barevných květů.

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA REFERENTKU OÚ

Na jaře 2025 obec bude poptávat výběrovým řízením obsazení pozice Referentka obecního úřadu v Tovéři s nástupem dle dohody, nejpozději však k 1.9.2025, kdy bude zahájeno šestiměsíční zaškolení a získávání praxe ve veřejné správě pod vedením dosavadní zkušené referenty paní Milušky Mikšíkové, která v únoru 2026 odchází do zaslouženého důchodu.

OSTATNÍ:

- Na jaře bude vymalován sál kulturního domu.
- Na začátku následujícího roku proběhne vyhodnocení dosavadního systému hospodaření s odpady. Koncem února uspořádáme na téma odpadové hospodářství v Tovéři besedu s občany.
- V rámci kultivace sběrných míst bude vybudováno ohrazení stanoviště Podhůry.
- Příští rok proběhne instalace kamerového systému v obci. Více informací naleznete v článku odpadové hospodářství.
- Doposud nevydlážděné příjezdové cesty na návsi budou v příštím roce vydlážděny žulovými kostkami.
- Budou obnoveny jmenovky na vysazených stromech v aleji u Cihelny.
- Společně s odborem dopravy a územního rozvoje připravujeme zprávu o uplatnění územního plánu, do které zahrneme upřesňující informace stávajícího územního plánu, který zůstane v zásadních bodech nezměněn. Hlavním tématem zprávy bude vymezení a definování veřejných prostranstí.
- Obec zakoupila nový rider - sekačku s automatickým vyprazdňováním sběrného koše a aku zahradní techniku k ošetřování a úpravu zeleně, stromů a keřů.
- Koncem roku vyhodnotíme nabídky na obecní profesionální štěpkovač k drcení větví až do síly 16 cm (na celkovou očekávanou investici máme přidělenou zhruba 50 % dotaci na pořízení komunální techniky). Nadále platí, že takto získaná štěpka bude pro obyvatele obce volně k odběru.
- V případě získání dotace, budeme realizovat výměnu povrchu tenisového kurtu v areálu Na kolibě.
- V průběhu zimy bude upravena plocha kolem bio kontejneru u ČOV tak, aby bylo možné ukládat bio odpad shora z rampy nikoliv po provizorních schodech.
- V rámci jarní brigády bude realizována svépomocná stavební úprava objektu bývalé čerpací stanice vody u Cihelny (odstranění stávajících omítek, výměna oken, úklid). Budeme pokračovat v kultivaci prostoru Cihelny.
- Hledáme další plochy k výsadbě aleje z jedlých kaštanů.
- Rozpočet obce 2025 bude vyrovnaný, obec nemá žádný úvěr ani finanční závazky.
- Místní poplatky pro rok 2025 budou činit 800 Kč/osoba/rok za odvoz odpadů a 1460 Kč/osoba/rok za stočné.

VÝSLEDKY VOLEB V OBCI TOVĚŘ DO ZASTUPITELSTVA OLOMOUCKÉHO KRAJE 2024

Kandidátní listina		Platné hlasy	
číslo	název	celkem	v %
10	SPD, Trikolora, PRO a Svobodní	15	8,72
15	DSZ - ZA PRÁVA ZVÍŘAT	0	0,00
16	PŘÍSAHA občanské hnutí	7	4,06
17	Hlas pro náš kraj SOCDEM, SproK	1	0,58
29	Koruna Česká (monarch.strana)	0	0,00
39	ANO 2011	56	32,55
48	STAČILO!	9	5,23
51	SPR-REP.STR. ČECH,MORAVY, SLEZ	0	0,00
52	STAROSTOVÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ	44	25,58
58	Piráti s podporou	10	5,81
60	Moravané	1	0,58
63	Spojenci24 s vámi	12	6,97
85	Občanská demokratická strana	17	9,88

Počet voličů v obci Tovéř 518

Účast voličů 174

Platné hlasy 172

INFORMOVANOST-UPOZORNĚNÍ

Vážení občané,

doba, ve které žijeme, je plná převratných změn. Abyste měli v co nejkratším čase ty aktuální informace, usilujeme o zavedení moderních prostředků a technologií k jejich distribuci. Ke stávajícím odběrům aktualit z obecních stránek do emailu, případně na facebook a prostřednictvím obecního rozhlasu, přibyl v loňském roce nový informační kanál ČESKÁ OBEC, který se nám jeví jako výborný nástroj zpravující o důležitém dění v obci. Nechceme Vás zatěžovat přemírou zpráv, proto jsou na tomto místě zveřejňovány především kulturní akce a doba jejich konání, odstávky el. energií, a hlavně důležité změny termínů ve vývozu odpadů. Pokud nečtete aktuality na webu obce nebo neuslyšíte hlášení rozhlasu např. o změně termínu vývozu odpadu, může se stát, že v aktualizovaném termínu popelnici nepřistavíte a nebude Vám tudíž vyvezena, což může při cyklu vývozu komunálního odpadu 1x měsíčně (vyjma letních měsíců) znamenat nepříjemný problém.

Naše rada zní: přihlaste se k odběru informací prostřednictvím ČESKÉ OBCE. V systému se doposud evidovalo 161 odběratelů, přičemž přibližně jedna třetina odběratelů je z okolních obcí.

QR kód pro Android

QR kód pro iOS

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V TOVĚŘI

CO SE NÁM DAŘÍ

Nastavený odpadový systém funguje. Ve srovnání s minulým rokem jsme za devět měsíců vyprodukovali o 10 tun komunálního odpadu méně.

Osvědčila se sběrná místa u ČOV dole v obci.

Svoz bio kontejnerů funguje s nižší frekvencí především díky tomu, že kontejner plníte trávou, listím apod. a neumísťujete do něj větší větve. Ty umísťujete vedle kontejneru - následně je můžeme drtit na štěpku a tu využít.

CO MŮŽEME ZLEPŠIT

Nádoby na tříděný odpad u obchodu bývají přeplněné. Prosím, využívejte více odpadová hnízda jako například u ČOV nebo na návsi, která bývají v době svazu poloprázdná.

Hnojivo, vysokou trávu nebo rákosový plot s drátem na hromadu s větvemi neukládejte, protože to nelze poštěpkovat. Totéž platí pro větve nařezané na deset centimetrů – raději je dejte do kontejneru, a to ze stejného důvodu.

CO NEBUDEME AKCEPTOVAT

Absolutní nedisciplinovanost při třídění komunálního odpadu pod lesem je problém, zejména ze strany rekreatantů nebo některých občanů, kteří vyhazují veškeré odpadky v jednom pytlí, aniž by je vytřídili. To vede k přeplnění nádob, které je nutné vyvážet ve čtrnáctidenním cyklu, což znamená vyšší náklady pro obec.

Chování typu „nemám kam vyhodit netříděný odpad do své popelnice, protože netřídím, a tak ho hodím do nádob na sklo“ je naprosto nepřijatelné. Slibuji, a své sliby dodržím, že pokud zjistíme, kdo to dělá, osobně mu vysypu jeho odpad na jeho nemovitost! A protože časem budou instalovány kamery, zjistíme to!

Některé obce již občanům účtují sazby dle reálně vyprodukovaného odpadu, tedy tzv. platby za rezervovaný objem svých nádob (žádná ze sousedních obcí na tento systém doposud nepřešla). My zatím vyčkáváme, protože i tento způsob hospodaření má svá úskalí, svá pro a svá proti. Navíc nás všechny čeká zálohování plastových lahví a nápojových plechovek, což do zajista ovlivní celý stávající systém.

Budeme zavádět opatření proti blokování vstupů na stanoviště tříděného odpadu a bránění tak jeho vývozu svozovou firmou.

Obec do konce roku aktualizuje obecně závaznou vyhlášku týkající se odpadů. V té budou aktualizovány pozice a rozsah sběrných míst. Dále bude systém doplněn o možnost ukládky podnikatelského odpadu do vlastních nádob přidělených obcí. Možnost nakládání s podnikatelským odpadem externí společností bude zachován. Podnikatelé v obci budou o této změně informováni dostupnými informačními prostředky obce.

Pokud sledujete situaci, víte, že s obdobnými nebo stejnými problémy v oblasti odpadového hospodářství se potýkají všechny obce bez rozdílu. My jsme na dobré cestě! Vše vám rádi vysvětlíme v únoru 2025 na veřejné schůzi.

UPOZORNĚNÍ PRO NEPLAČÍČE

Upozorňujeme, že poplatky pro rok 2024 za odvoz odpadu ve výši 700 Kč a stočné ve výši 1.460 Kč byly splatné k 31.5. Nezaplacené pohledávky budou předány k vymáhání dle platné legislativy.

UHRAĎTE NEDOPLATKY NEJPOZDĚJI DO KONCE ROKU 2024.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ – POSTŘEHY-FAKTA

Srovnání období I-IX 2023-2024

KOMODITA v tunách I.-III. Q.	2023	2024
KOMUNÁL + SLUŽBY	82,351	71,181
PLAST	10,620	14,215
PAPÍR	13,627	15,776
SKLO	10,432	10,807
BIO D2D	77,120	79,759
BIO kontejner	25,000	23,720
KOV	0,377	1,119

KOMODITA v Kč I.-III.Q.	2023	2024
KOMUNÁL + SLUŽBY	382 176	292 401
PLAST	43 973	68 801
PAPÍR	6 461	0
SKLO	0	0
BIO D2D	169 039	189 925
BIO kontejner	54 364	37 001
SKO skládkovné	114 095	110 522
VO, NO, DŘEVO	72 921	44 150
CELKEM	843 029	742 800

I MALÝ PODNIKATEL MUSÍ PLATIT ZA ODPAD

Že ke každému domu či bytu patří popelnice na směsný komunální odpad, to je všem jasné. Málokdo už si ale uvědomuje, že i malý podnikatel či živnostník, který svou činností produkuje sebemenší odpad, je povinen ze zákona zajistit jeho třídění a odvoz. Záleží především na druhu odpadu. Pokud se jedná vesměs o odpad komunálního charakteru, mohou podnikatelé s obcí Tověř uzavřít smlouvu, a zapojit se tak do kolektivního systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu.

Původcem odpadu z hlediska zákona o odpadech jsou tedy například i malé obchody, masérky, pedikérky, provozovatelé restaurací, kaváren, občerstvení, účetní, instalatéři, zedníci, zemědělci a mnoho dalších živností. I drobní podnikatelé, kteří vyprodukují velmi malé množství odpadu, se musí postarat o odpovídající likvidaci tohoto odpadu a jeho vytříděných složek. Bez ohledu na to, že jsou zároveň občany obce a platí za likvidaci odpadu ze své domácnosti, což se nesmí zaměňovat.

Běžně se stává, že na provozovně se odpady sice třídí, ale pak jsou ukládány do nádob na tříděný odpad, které jsou určeny pro občany obce. Bez písemné smlouvy s obcí nemůže podnikatel ukládat své vytříděné odpady do těchto nádob!

Podnikatelé nemají povinnost uzavřít smlouvu s obcí Tověř, je to pouze jedna z možností. Nemají-li smlouvu, jsou povinni zajistit externě odbornou firmu, která se postará o odvoz a zpracování odpadu.

ZAJISTĚTE SI VČAS SVOZ A LIKVIDACI ODPADU A NERISKUJTE VYSOKÉ POKUTY.

VŠIMLI JSTE SI? KAM SE ČLOVĚK V OBCI PODÍVÁ, STOJÍ ZAPARKOVANÉ AUTO

Ve veřejném prostoru obce se čím dál častěji objevuje tento nešvar. Řeč je o místech, kde vlastníci rodinných domů mají prostor parkovat na vlastním pozemku a ne na ulicích. Proto by se každý měl snažit, využít možnosti zajistit stání pro své auto na svém pozemku, pokud to jen trochu jde, třeba vyklidit zaskládanou garáž, stát v garáži a ne na chodníku nebo věnovat pár minut času navíc pro vjezd za vlastní bránu.

Podívejme se na celou situaci zaplavování veřejného prostranství auty z pohledu zákonů. Jako první a celou situaci zastřešující je zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu. Z něj lze dovodit obecně platné univerzální pravidlo, že **vozidla v obci mohou stát jen na pozemních komunikacích a mimo pozemní komunikace jen na místech k tomu vyhrazených**. Nebudeme citovat celé znění zákona a paragrafy, ale shrneme to nejdůležitější.

KDE SE MŮŽE STÁT

Parkování automobilů je možné na zpevněných plochách ve vlastnictví obce, kde byly pozemky zpevněny právě proto, aby zde bylo možno parkovat bez poškození zeleně, případně tam, kde je to upraveno značkou. Řidič smí zastavit a stát jen vpravo ve směru jízdy co nejbližší k okraji pozemní komunikace. Při zastavení musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy. **Při stání musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy.**

KDE SE NESMÍ STÁT

- v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti
- ve vzdálenosti kratší než 30 m před a 5 m za označником zastávky
- na silniční vegetaci, pokud to není povoleno místní úpravou provozu na pozemní komunikaci
- **v prostoru obousměrné komunikace pokud není zajištěn alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy (6 m šířky v obou směrech)**
- v místech sloužících pro vyhýbání vozidel
- v rozšíření v křižovatkách, které slouží k bezpečnému projetí nikoliv k parkování

Silniční vegetace je příslušenstvím místní komunikace, na níž řidič nesmí zastavit a stát pokud to není povoleno místní úpravou provozu na pozemních komunikacích (dopravní značkou). Přestupky dle silničního zákona řeší Policie. Pokud někdo parkuje na místech mimo komunikace, kde to není dovoleno – ničí trávu, zeleň a přírodu, znemožňuje průchod chodců či údržbě obce, ať již z neznalosti, pohodlnosti, lhostejnosti či sobeckosti, je potřeba jej upozornit na další právní výklad. Řidiči se zde dopouštějí přestupku poškozování a neoprávněného záboru veřejného prostranství, veřejně přístupného objektu nebo veřejně prospěšného zařízení – zákon č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích, § 5 odst. 1, písm. g) – přičemž podle právního výkladu nezáleží na tom, kdo toto prostranství vlastní, jestli např. město, nebo soukromý vlastník. Definice veřejného prostranství zní: „Veřejným prostranstvím jsou všechny ulice, chodníky, veřejná zeleň a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru“.

Za porušení § 5/1 písm. g) zákona č. 251/2016 Sb. může strážník příkazem na místě uložit pokutu do výše 10.000 Kč, ve správním řízení pak fyzické osobě hrozí až 50.000 Kč.

VÝZVA

Vyzýváme všechny majitele automobilů k zamyšlení a přesunutí „parkovišť“ pro svá vozidla do vlastních garáží, zahrad či předzahrádek. Obec není povinna zajišťovat parkování pro soukromá vozidla, naopak je povinna dbát o bezpečnost na komunikacích a vzhled obce. Pokud se situace nezlepší, budeme nuceni přispoupit k řešení bezpečnosti v obci dalšími kroky. Věříme však, že v obci žijí jen slušní a ohleduplní občané.

Dále žádáme o prořez okrasných dřevin v místech, kde vlivem jejich bujného objemu dochází k omezení přehlednosti na obecních komunikacích. Konkrétní majitelé pozemků, kteří obhospodařují zelené pásy ve veřejném prostranství, budou k této zahradnické úpravě vyzváni dopisem.

Příklady problematických situací zasíláme níže. Ne každá volná plocha na komunikaci či vedle ní slouží k parkování!!!

CIHELNA

Většina Tovéřáků jistě ví, že se na katastru obce, konkrétně na jejím severozápadním konci u výjezdu z Tovéře směr „Šternberská“ komunikace, nachází lokalita zvaná „Cihelna“. Víte však jak a proč tento místní název vznikl? Původ pojmenování místa je zcela prozaický: v Tovéři se stejně jako v mnoha dalších obcích na přelomu 19. a 20. století vyráběly cihly. Tovéřské cihly, zhotovované a pálené ze zdejší jílovité půdy, měly rozpoznávací tíráž M 8.

Majitelem továřské Cihelny byl pan Hynek Ignác Vyjídák, který roce 1899 požádal c. k. okresní hejtmanský v Olomouci o povolení rozšíření výstavby kruhové pece, komína a posléze i stavby čtyř domků pro dělníky a administrativní budovy, ke kterým vybudoval veřejný vodovod, v němž tekla voda samospádem od studny „Na Brabínku“. Kruhová pec o výšce 9,42 m a rozměrech 45,6 m x 20,70 m se společně se čtyřicetimetrovým komínem stala na 50 let dominantou naší obce.

První cihly se zde začaly pálit již v roce 1900 a výroba pokračovala až do konce 2. světové války. V meziválečném období cihelnu od zakladatelových potomků odkoupil ing. Jaroslav Jadrný, který rovněž vlastnil cihelnu v Samotíškách, a následně zřídil na pozemku cihelny i parní pilu. Po válce byla cihelna znárodněna a přejmenována na Moravskoslezské cihelny, národní podnik. Dne 30. května 1949 podal národní podnik žádost o zbourání budov s následným využitím vybouraných cihel pro stavbu cihelny v Olomouci – Slavoníně.

V 50. letech byla zbourána dominanta obce: čtyřicetimetrový komín, a tím byla ukončena éra 45 let výroby pálených cihel v Tovéři. Pozemky bývalé Cihelny přešly v roce 1960 pod Místní národní výbor obce Dolany. Na místě bývalé továrny, nedaleko nynější vodní plochy, vznikla skládka komunálních odpadů o rozloze přibližně 4.000 m². Po osamostatnění obce v roce 1990 byla skládka zrekultivována, zavezena a srovnána. Zdejší jílovité půdy nadobro zakonzervovaly skrytý obsah.

K vypálení tvarovaných cihel s tíráží M 8 byla zapotřebí voda. Tu cihelna čerpala z ručně kopané studny o průměru 3,5 m a hloubce 22 m. Vydátnost této studny byla téměř nevyčerpatelná, proto byl začátkem 70. let dokončen vodovod přivádějící odtud vodu do výroby lihových nápojů likérky SELIKO, n.p. (po roce 1989 Likérka Seliko a.s. Dolany), která ovšem koncem tisíciletí zbankrotovala. Zprvu byly z tohoto vodovodu pro nedostatek pitné vody zásobovány i bytové domy u fotbalového hřiště v Dolanech. Traduje se, že výtlak čerpadel činil 22 l/s. Technické zázemí pro čerpání pitné vody je v nynější době zcela nefunkční

a zchátralé a představuje ekologickou zátěž. V roce 2014 obec získala pozemek bývalé cihelny se studnou v exekuční dražbě po zkrachovalém podniku dolanské likérky.

Dnešní podoba cihelny zůstává již od začátku 21. století prakticky nezměněna. Prostor je významným bio centrem a útočištěm pro zvěř a ptactvo. V roce 2022 vysázeli místní dobrovolníci přilehlý sad z původních druhů stromů a keřů (oskeruše, jeřáby apod.) a v listopadu tohoto roku provedli výsadbu remízu na pozemku bývalé historické cesty Samotíšsko-Dolanské. Oba tyto krajinné prvky slouží nejen pro rekreační pohyb místních obyvatel a jako biokoridory pro migraci zvěře, ale jsou důležitou součástí postupných kroků, které obec podniká v boji proti větrné erozi a pro zadržování vody v krajině.

Za zmínku stojí již zmíněná vodní plocha nacházející se v této lokalitě. Pamětníci vzpomínají, že se sem lidé chodili koupat, protože voda zde v 50. a 60. letech byla velmi čistá. Ostatně koupat a bruslit se sem chodili místní ještě v 80. letech.

Hladina této vodní plochy byla vždy přímo úměrná k hladině spodních vod sousedních polností, což platí dodnes. Od poloviny 90. let sem již přitéká voda z lesa a části obce systémem dešťové kanalizace. Vodní plocha nemá odtok, vsakuje se do podloží a vypařuje se. Tato nádrž vždy oplývala množstvím a rozmanitostí druhů ryb a ptactva.

V říjnu byla u Cihelny instalována v rámci projektu podpory cestovního ruchu v Olomouckém kraji MAS Šternbersko nová informační tabule s texty o stručné historii obce Tovéř a lokality Cihelna a turistickou mapou.

Díky iniciativě obce a pomoci desítek dobrovolníků se stala Cihelna opět zpřístupněným odpočinkovým místem k pěkným procházkám a příjemnému rozjímání.

Eva Hudcová, Jana Maderová, Miroslav Majer

SOUTĚŽ „OBEC KRÁSNĚJŠÍ“

TRUHLÍK ROKU

Další zahrádkářská sezóna je za námi. Zahrady jsou již zazimovány, listí pohrabáno, stromy a keře máme vytvarovány a připraveny na následující vegetační období. Okenní parapety mnoha domů v obci i letos zdobily truhlíky osázené rozkvetlou nádherou květin, kterou mohli obdivovat kolemjdoucí sousedé. Truhlíky již zejí prázdnotou nebo je nahradila vánoční výzdoba, ale my si jejich podobu připomene při vyhodnocení soutěže Truhlík roku - nejkrásnější květinové okno.

V letošním roce jsme se snažili zohlednit celkový dojem a ocenit péči o okolí domu a to nejen v roce 2024, ale v mnoha letech předcházejících. Krásu květinových oken a jejich proměnlivost v průběhu sezóny dokonale podtrhla úprava fasády domu vítěze.

Sbírat vavříny mohou jen tři nejlepší, ale ceníme si každého, kdo pečuje o svůj domov nejen zevnitř, ale i zvenčí pro radost svou, ale především těch, kteří domy vnímají zvenčí.

Vítězové soutěže „Obec krásnější“

v kategorii Truhlík roku - nejkrásnější květinové okno jsou:

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

v období červenec - červen 2024

červenec:	Miloslav Grygar	95 let
	Viola Dokoupilová	70 let
	Lenka Doleželová	65 let
	Zdeněk Podlas	65 let
srpen:	Dagmar Dohnalová	65 let
	Věra Struhárová	65 let
září:	Eva Hanzlíková	80 let
	Jiří Maria Kvapil	75 let
	Ladislav Chromčák	70 let
říjen:	Václav Němeček	75 let
	Jaroslav Kašpařík	65 let
	Gary Peter Hampson	65 let
listopad:	Jaroslav Hudec	80 let

Všem oslavencům srdečně gratulujeme
a přejeme jim pevné zdraví a hodně osobního štěstí!

NOVĚ NAROZENÍ

v roce 2024

- 3. 2. 2024 se narodil **Marek Hlinecký**
- 11. 4. 2024 se narodila **Nikola Benešová**
- 26. 7. 2024 se narodil **Lukáš Hegar**

Dětem i rodičům přejeme do života hodně štěstí a lásky!

ÚMRTÍ

v roce 2023 a 2024

- 7. 6. 2024 zemřel ve věku 59 let Aleš Seidler
- 11. 7. 2024 zemřel ve věku 65 let Karel Sobek
- 1. 9. 2024 zemřel ve věku 79 let Jaroslav Málek
- 22. 9. 2024 zemřela ve věku 85 let Jaroslava Kimmelová

Čest jejich památce.

TOVĚŘSKÉ OSOBNOSTI

ROZHOVOR S PANEM JOSEFEM MAJEREM O JEHO POUTNÍ CESTĚ DO SANTIAGA DE COMPOSTELA A JEŠTĚ DÁL...

Je moc milé si s Tebou týden před Tvými 77. narozeninami povídat o Tvé cestě a zážitcích z letošní poutní cesty. Začnu obligátní otázkou: co Tě vedlo k tomu, vydat se na cestu a jaký byl její cíl?

Již delší dobu jsem se zabýval myšlenkou znovu navštívit známá poutní místa, setkat se s poutníky z celého světa a poděkovat za schopnost radovat se z každého dne, radovat se z poznání zajímavých míst Evropy, spojených nejen s náboženskou tematikou, ale také touto cestou poděkovat za zdraví mé rodiny. Ve středověku bylo poutním cílem město Řím, centrum kultury a vzdělání. Druhým cílem byl Jeruzalém a třetím poutním místem právě město Santiago de Compostela, které jsem navštívil.

Vzpomínám si, že Tvůj děda procestoval celé Československo také sám a na kole (pozn. autora: na tom těžkém kole s jedním převodem jsem také jezdil). Je tady nějaká spojitost?

To je dobrá otázka. Nikdy jsem o tom nepřemýšlel. Ale i můj otec s kamarády jezdili na kole velký kus Moravy. Věřím, že nějaká genetika tam bude. Když mi bylo 10 roků, jel jsem se svým dědou na kole na Praděd. Děda mě učil poznávat přírodu, léčivé byliny, orientaci v přírodě, a to mi zůstalo. Potěšující je pro mě i skutečnost, že jeho duch zůstal v mých dětech a vnoučatech.

Není to Tvá první cesta. První jsi absolvoval před 12 lety. Sám jsi pak v součtu obou cest ujel na kole 7.500 km. Na co rád vzpomínáš, o co by ses chtěl s námi podělit?

V roce 2012 byla mým cílem Fisterra, obec ležící v autonomním společenství Galicie, která před objevením Ameriky byla považována za konec světa.

Na první cestu jsem se vydal, protože jsem slíbil své nastávající ženě, že když si mě vezme, půjdu s ní až na konec světa. Žena si mě vzala, ale cesta se mohla uskutečnit až po roce 1989, a protože mi moje žena zemřela, jel jsem s její fotografií.

Letos jsem chtěl navštívit Cabo da Roca v Portugalsku, jehož skály se tyčí do výšky 140 m nad Atlantikem, dále Benagilské jeskyně, Gibraltar a přístavní město Málaga, odkud jsem posléze odletěl domů.

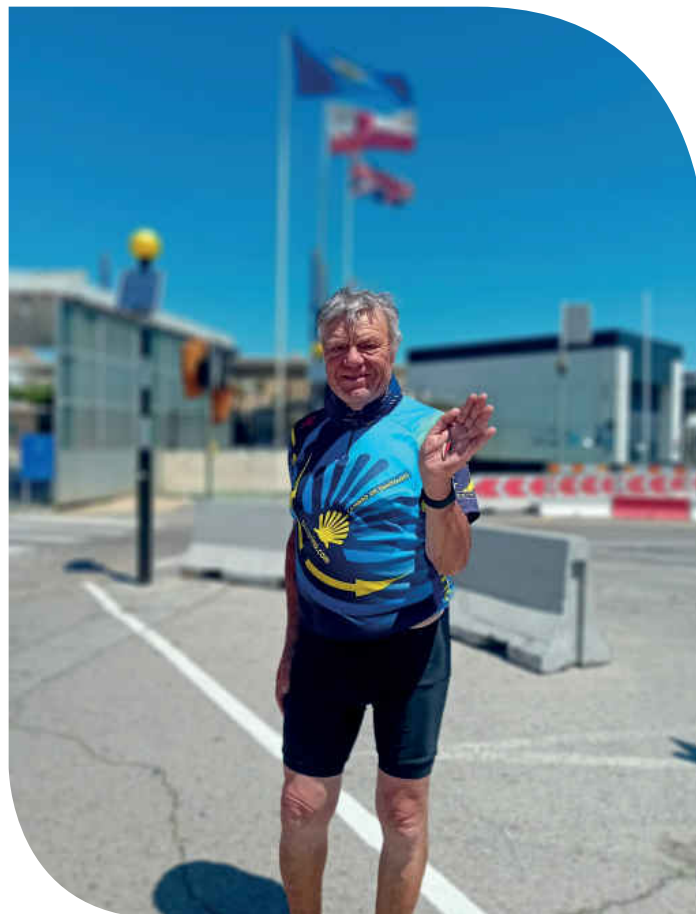
Plánovaná trasa měla původně asi 4.000 km, ve skutečnosti jsem na kole ujel 4500 km, s tím, že cestu jsem měl naplánovanou na zhruba 3 měsíce. Samotná cesta byla zážitkem: nikdy jsem nevěděl, kde a jak budu spát. Jednou jsem přenocoval v autobusové čekárně, jindy ve stáji na slámě, v kamenném přístřešku pro poutníky, pak zase v penzionu, v klášteře, nebo v hotelu. Jednou jsem měl na snídani šunku s vejci, čerstvé ovoce, víno a ryby, jindy sušené maso, bagetu, vodu... Ostatně vodu, tu Ti nabídnou zdarma všude, hlavně na jihu Evropy, kde je horko. Pitná voda, to je prostě dar. Jak už kdosi řekl: „Již samotná cesta je cíl.“

Co se Ti nejvíce líbilo?

Nezapomenutelná byla Andalusie. Velký dojem na mě udělaly oslavy v malém městečku Las Cabezas de San Juan poblíž Sevilly k uctění památky svatého Isidora. Nádherný, 5 km dlouhý průvod, ve kterém byly nazdobené alegorické vozy, tažené býky nebo koňmi, traktůrky nebo čímkoliv, co mohlo jezdit. Vozy byly vybaveny i chladicími boxy s občerstvením, takže o dobrou náladu bylo postaráno. Lidé se tam hezky bavili, moc se mi to líbilo.

A co se Ti nepovedlo?

Udělal jsem pouze jednu chybu. Neprověřil jsem svoje vybavení před cestou. Věřil jsem mechanikům, že provedou perfektní přípravu kola, a to se mi vymstilo. Cestou jsem však všechny problémy vyřešil.

Technicky vzato, 2. března byla ještě pořádná zima, v červnu zase horko. Jak ses s tím vypořádával? A co Pyreneje – jak jsi je zdolal s kolem a vozíkem?

Poutník, když se jednou vydá na cestu, počítá se zimou, deštěm, sněhem i s vysokými teplotami. Já jsem to řešil tak, že čím více mě cesta vedla na jih, tím více jsem postupně poštu zasílal nepotřebné věci domů. Ironií bylo, že ve Francii, před Velikonocemi v Le Puy-en-Velay, napadly do rána 4 cm sněhu. Pyreneje jsem tentokrát přejezděl – místy jsem i šel po silnici mimo poutní cestu – na cestovním kole bez elektrického pohonu. Cesta vedla hlubokými soutěskami mezi skalnatými horami. Byl to velice nádherný, zajímavý a nezapomenutelný zážitek.

Letošní „camino“ (cesta) vedla přes 7 států včetně ČR, na cestě jsi strávil 80 dní, urazil jsi 4500 km... Poznal jsi nové lidi, mnohé národnosti i z jiné stránky než turista s cestovní kanceláří. Jací jsou?

Vyrazil jsem z Plzně. Poslední zastávka v České republice byly Všeruby s pověstným kamenem dotyku. Podle pověsti si ten kámen k sobě přitáhne poutníky, kteří se ho jednou dotknou. Poté jsem pokračoval do Bavorska, Švýcarska, Francie, Španělska, Portugalska a na Gibraltar.

V každé zemi se setkáte s jinou povahou lidí, odlišnými charaktery

i vůněmi. Čeho si všimnete, je duchovní pohoda. Potkáváte usměvavé lidi, ale podle mého názoru se lidé chovají podle toho, jak k nim přistupujete. Přistupujete-li k nim upřímně a s otevřeným srdcem a čistou duší, a navíc se snažíte mluvit jejich rodným jazykem, vrací vám to stejnou mincí. Všude, i u nás, jsou lidé, kteří umí pracovat, odpočívat a radovat se. Poznal jsem spíše obyčejné lidi a poutníky snad z celého světa; jsou to skvělí lidé, nikdo z nich vás nenechá na cestě bez povšimnutí. Všichni se zdraví pozdravem „Buen camino“ (Šťastnou cestu).

A pokud bych měl vyzdvihnout svou srdečností aspoň dva národy, pak to jsou Španělé a Němci. Například cyklisté jsou ve Španělsku v hojném počtu a jsou skvělá parta. Nestane se, že kolem vás někdo projede, aniž by pozdravil „Hola, compañero“ (Dobrý den, kamaráde). Jednou se mi stalo, že jsem měl telefonát z domova. Sklonil jsem se nad telefonem, a aniž bych si toho všiml, zastavila se u mě skupina španělských cyklistů: „Máš nějaký problém? Jsi v pořádku?“ Odpovídám: „Nemám žádný problém. Zrovna telefonuji.“ „Bien. Bon camino!“

Jsi věřící, vitální člověk. 13 let pomáháš lidem prostřednictvím Maltézké pomoci či Charity bez nároků na jakoukoliv odměnu. Jsi zcela soběstačný i doma, brigádníčíš. Co Ti to přináší?

Radost z pomoci, protože ten, kdo jednou uvidí v očích lidí, kterým pomáhá, jasnou zář a ucítí jejich vděk i radost z toho, že se najde někdo, kdo s nimi je a poslouchá je, to je dar, který vám nikdo jiný nedá. Někdy stačí i úsměv, upřímný pozdrav nebo slůvko děkuji.

Svatojakubskou cestu jsi absolvoval dvakrát. S nadsázkou se zeptám: nechceš se stát průvodcem, máš ještě nějaký cestovatelský či duševní cíl a co bys řekl na závěr?

Ne, určitě se nechystám stát průvodcem. Chci, pokud mi to zdraví dovolí, i nadále pomáhat lidem a cestovat po naší hezké republice, na kole, pěšky, jak to prostě půjde.

Je něco, co bys rád řekl na závěr?

Na závěr bych chtěl nabídnout část modlitby od muže jménem Antoine de Saint-Exupéry: „Dej mi poznat, že blouznění, ať o minulosti nebo budoucnosti, nepomáhá dál. Pomoz mi, abych to nejbližší činil co nejlépe a nyníjší chvíli poznal jako nejdůležitější. Ochraň mě před naivní vírou, že v životě musí jít všechno hladce. Daruj mi střídavé poznání, že těžkosti, porážky, neúspěchy a zvraty jsou samozřejmým doplňkem života, kterým rosteme a zrajeme.“

Děkuji za rozhovor.

Josef Majer, Miroslav Majer

VÝZVA

Znáte někoho z naší obce, kdo se zasloužil o něco mimořádného, dokázal něco výjimečného nebo má nevšední nadání? Zažili jste zajímavý příběh nebo veselou příhodu spojené s naší obcí? Máte vzpomínky za časy dávno minulé, s kterými byste se s námi rádi podělili? Neváhejte a napište nám na starosta@tover.cz nebo nás navštivte na obecním úřadu v úředních hodinách.

